

КВАНТНО-ХОЛОГРАФСКИ ОКВИР ПСИХОСОМАТИКЕ И ДУХОВНОСТИ: ПОТПУНО ИСЦЕЉЕЊЕ И СПИРИТУАЛНА ИНТЕГРАЦИЈА БЕЗ МАСКЕ¹

Дејан Раковић

Катедра за микроелектронику и техничку физику, Електротехнички факултет,
Универзитет у Београду

Резиме. Предмет овог рада је квантно-холографски оквир за холистичку психосоматику (укључујући интегративну медицину и трансперсоналну психологију). Такав оквир могао би имати значајне импликације за боље разумевање квантно-холографских механизма повратне контроле у морфогенези, и биорезонантне примене исцељујућих граничних услова у психосоматици базираној на акупунктури и на свести. Он баца ново светло и на дуго отворене проблеме холистичке улоге и ограничења (локалног балансирања) акупунктурног система и (психотерапијске и спиритуалне интеграције локалних садржаја индивидуалне, односно потпуног развезивања од свих трансперсоналних садржаја колективне) свести. И указује на квантно-холографску природу дубинских психотерапијских слојева маске појединца, сазданих од његових енергетско-информационих блокада (везаности) на различитим нивоима свести. Све то је на линији оживљеног научног интересовања за истраживање свести последњих деценија (уз наговештаје велике синтезе два модуса спознаје, рационално-научног и креативно-религијског, у оквирима проширене квантно-холографске парадигме) – са суштинском улогом сваког појединца због утицаја и бриге за растерећење колективног менталног окружења.

Кључне речи: квантно-холографска информатика, психосоматика, духовност, акупунктурни систем, свест.

1. Увод

И поред ангажованих огромних материјалних и умних ресурса у биомедицинском истраживању и здравственој заштити, здравље људи је и даље веома угрожено многобројним *психосоматским болестима*, које налазе плодно тле код данашњег човека изложеног свакодневном *стресу*. Пошто савремене парцијалне методе нису показале жељену ефикасност у превенцији / лечењу психосоматских поремећаја, нужно је укључити и методе *интегративне биофизике*, оријентисане на *холистичко лечење човека као целине* а не болести као симптома поремећаја целине, имплицирајући њихово дубље *квантно-холографско порекло*. У фокусу ових *холистичких метода* јесу *akupunkturni sistem i svet*, блиско повезани у *холистичкој психосоматици* (доводећи до брзог развоја интегративне медицине² и трансперсоналне психологије³) –

¹ Овај рад делимично је финансиран средствима Министарства за образовање, науку и технолошки развој Републике Србије, преко пројекта бр. 178027.

² <https://www.imconsortium.org>; сајт *Конзорцијума академских медицинских центара за интегративну медицину*, основаног крајем 1990-их, који укључује преко 60 врхунских америчких академских центара и придружених институција, са циљем трансформисања медицине кроз ригорозне научне студије, нове моделе клиничке неге, и иновативне едукативне програме који интегришу биомедицину, комплексност људског бића, суштинску природу исцељења, и богатство терапеутских система.

³ <http://www.atpweb.org>; сајт *Друштва за трансперсоналну психологију*, које се од раних 1970-их бави проучавањем највишег људског потенцијала, и са разумевањем

са биомедицинским идеалом *холистичке превенције и контроле / очувања здравља на свим нивоима (окружење / организам / органски системи / органи / ткива / ћелије)*.⁴

Поменута истраживања су и на линији поновно пробуђеног научног интересовања за фундаментално истраживање *свести* последњих деценија⁵ – укључујући и доприносе наше средине, уз наговештаје појаве *велике синтезе два модуса спознаје, индиректно-рационалног и директно-креативног, у оквирима проширене холистичке квантно-холографске парадигме*^{6,7,8,9,10,11,12,13,14} – где улога сваког појединца постаје *незаменљива* због утицаја и бриге за *колективно ментално окружење*. И могу помоћи да схватимо да су све наше *парцијалне рационализације* ипак само апроксимације *фундаментално-холистичке стварности*, и да су све *поделе* које нас најпре безазлено раздвајају а

холистичких спиритуалних и трансцендентних стања свести (чинећи трансперсоналну психологију четвртом силом у психологији, поред психоанализе, бихевиоризма, и хуманистичке психологије, према Маслову, једном од њених оснивача).

⁴ Grupa autora (1999). *Anti-stres holistički priručnik: sa osnovama akupunkture, mikrotalasne rezonantne terapije, relaksacione masaže, aerojonoterapije, autogenog treninga i svesti*, Beograd: IASC, и тамошње реф.

⁵ <http://consciousness.arizona.edu>; сајт *Центра за истраживање свести*, Универзитета Аризона у Тусону, који је организовао бројне мултидисциплинарне конференције, *Toward a Science of Consciousness*, у периоду 1994-2015; почев од 2016. ова конференција је променила назив у *Science of Consciousness*, имплицирајући да је истраживање свести ушло у фазу научне матурације.

⁶ <http://dejanrakovicfund.org>; сајт *Фонда Дејана Раковића за промовисање холистичког истраживања и екологије свести*, са расположивим релевантним ауторовим књигама, зборницима, радовима, саопштењима, и другим препорученим линковима.

⁷ *Svest: naučni izazov 21. veka*, priredili Raković, D. i Koruga, Dj. (1996), Beograd: ECPD & Ћigoja; Постоје и два енглеска издања: *Consciousness: Scientific Challenge of the 21st Century*, eds. Raković, D. and Koruga, Dj. (1995; 1996), Belgrade: ECPD.

⁸ *Proc. Workshop & Symposium Brain and Consciousness*, eds. Rakić, Lj., Kostopoulos, G., Raković, D. and Koruga Dj. (1997), Belgrade: ECPD.

⁹ *Nauka – religija – društvo*, priredili Jerotić, V., Koruga, Dj. i Raković D. (2002), Beograd: Bogoslovski fakultet SPC & Ministarstvo vera Republike Srbije.

¹⁰ *Religija i epistemologija*, priredili Jerotić, V., Arsenijević, M., Grujić, M. P. i Raković D. (2007), Beograd: Dereta.

¹¹ Raković, D. (2008) *Osnovi biofizike*, 3. izd., Beograd: IASC & IEFPG, и тамошње реф.

¹² Raković, D. (2008) *Integrativna biofizika, kvantna medicina i kvantno-holografaska informatika: psihosomatsko-kognitivne implikacije*, Beograd: IASC & IEFPG, и тамошње реф; Постоји и енглеско издање: Raković, D. (2009) *Integrative Biophysics, Quantum Medicine, and Quantum-Holographic Informatics: Psychosomatic-Cognitive Implications*, Beograd: IASC & IEFPG.

¹³ Raković, D. (2008) *Sećanja, snovi, razmišljanja: o prošlom i budućem 1984-2007. Na razmeđu kvantno-holografске i klasično-redukovane stvarnosti*, Beograd: IASC & IEFPG.

¹⁴ Раковић Д. Квантно-холографске основе психосоматике и духовности: Прилог упоредном истраживању науке и религије, Саопштено на скупу: *Летња школа Сусрет науке и вере*, 14-18. октобар 2015, Београд: Правни факултет, Институт за новију историју Србије, Универзитетски омбудсман Универзитета у Београду, Предавање по позиву, препринт. Претходно саопштено на скупу: *Међуверски окрузли сто Религија, наука, култура: допринос светских религија науци и култури – верска баштина као предмет истраживања на Универзитету у Београду*, 10. јун 2013, Београд: Канцеларија омбудсмана Универзитета у Београду.

потом спонтано рађају велике конфликте – трагични неспоразум духовно незреле (историјске) епохе цивилизације.

2. Квантно-холографске основе психосоматике

Данас преовлађујућа научна парадигма је да се процесирање информација на нивоу централног нервног система одиграва посредством *хијерархијски организованих и повезаних неуронских мрежа*.^{15,16,17,18,19} Изгледа да се ова хијерархија биолошких неуронских мрежа спушта све до субћелијског *цитоскелеталног* нивоа, за који неки истраживачи верују да представља интерфејс између *неуралног* и *квантног* нивоа²⁰ – а за који се испоставило да у Фејнмановој пропагаторској верзији квантне механике има *математички формализам аналоган Хопфилдовој неуронској мрежи*, што чини основу *квантне неуронске холографије*.^{21,22}

Поменута аналогија отвара и додатно *фундаментално питање*, како са *квантног* паралелно процесирајућег нивоа настаје *класични* паралелно процесирајући ниво, што је иначе и генерални проблем везе квантног и класичног нивоа у *квантној теорији декохеренције*.^{23,24} Исто питање је блиско повезано и са фундаменталном природом *свести*, чија индетерминистичка својства *слободне воље*^{25,26} и друге холистичке манифестације попут прелаза свесно-несвесно и прожимања тела свешћу,²⁷ *измењених стања свести*^{28,29} и *прелазних стања свести*³⁰ – нужно указују да неке манифестације *свести* имају дубље *квантно порекло*.

¹⁵ Kohonen, T. (1984) *Self-Organization and Associative Memory*, Berlin: Springer.

¹⁶ Amit, D. (1989) *Modeling Brain Functions: The World of Attractor Neural Nets*, Cambridge: Cambridge Univ.

¹⁷ Haken, H. (1991) *Synergetic Computers and Cognition, A top-Down Approach to Neural Nets*, Berlin: Springer.

¹⁸ Pribram, K. (1991) *Brain & Perception: Holonomy & Structure in Figural Processing*, Hillsdale: Lawrence Erlbaum.

¹⁹ Peruš, M. and Loo, C. K. (2011) *Biological and Quantum Computing for Human Vision: Holonomic Models and Applications*, Hershey: Medical Information Science Reference.

²⁰ Hameroff, S. and Penrose, R. (2014) Consciousness in the universe, A review of the ‘Orch OR’ theory, *Physics of Life Reviews* vol. 11, pp. 39–78.

²¹ Peruš, M. (1996) Neuro-quantum parallelism in mind-brain and computers, *Informatica* vol. 20, pp. 173-183.

²² Peruš, M. (2001) Multi-level synergetic computation in brain, *Nonlinear Phenomena in Complex Systems* vol. 4, pp. 157-193.

²³ Giulini, D., Joos, E., Kiefer, C., Kupsch, J., Stamatescu, I. -O. and Zeh, H. D. (1996) *Decoherence and the Appearance of a Classical World in Quantum Theory*, Berlin: Springer.

²⁴ Dugić, M. (2004) *Dekoherencija u klasičnom limitu kvantne mehanike*, SFIN XVII(2), Beograd: Institut za fiziku.

²⁵ Von Neumann, J. (1955) *Mathematical Foundations of Quantum Mechanics*, Princeton: Princeton Univ. Press.

²⁶ Stapp, H. P. (2001). Quantum theory and the role of mind in nature. *Found. Phys.* vol. 31, pp. 1465-1499.

²⁷ Shimony, A. On mentality, quantum mechanics and the actualization of potentials, in: *The Large, the Small and the Human Mind*, eds. Penrose, R., Shimony, A., Cartwright, N. and Hawking S. (1995), Cambridge: Cambridge Univ.

²⁸ *Altered States of Consciousness*, ed. Tart C. (1972) New York: Academic.

²⁹ *Transpersonal Psychologies*, ed. Tart, C. (1992) 2nd ed., San Francisco: Harper.

С друге стране, како показују *квантно-кохерентне карактеристике* руско-украјинске школе *микроталасне резонантне терапије*^{31,32} (високо резонантни микроталасни сензорни одговор оболелог организма, биолошки ефикасно нетермално микроталасно зрачење екстремно ниског интензитета и енергије, и занемарљиви микроталасни енергетски губици дуж акупунктурних меридијана), *акупунктурни систем* је једини *макроскопски квантни систем* у нашем телу (док мозак изгледа ипак то није³³), са значајним *психосоматским импликацијама*.

Тако би тзв. *меморијски атрактори квантно-холографске Хопфилдове неуронске мреже* могли бити плаузибилно *третирани као психосоматска стања*, са здравим психосоматским стањем као најједноставнијим информационом стањем најниже квантне ентропије (са једним меморијским атрактором), и поремећеним психосоматским стањима као комплекснијим стањима више квантне ентропије (са додатним бочним меморијским атракторима).^{34,35}

Онда би *циљ холистичких приступа и техника базираних на акупунктури и свести* било *биорезонантно побуђивање* циљаних палпаторно-болних / психолошки-трауматских меморијских атрактора отвореног акупунктурног система / свести – што омогућава да почетни меморијски атрактори психосоматски поремећених стања буду један по један резонантно побуђивани (слично *поступку одгревања* у вештачким неуронским мрежама³⁶), постајући *плићи и шири* (и коначно уклоњени) на рачун продубљивања (енергетски-доминантног) меморијског атрактора психосоматски здравог стања (акупунктурно палпаторно безболног или психолошки нетрауматског).

На истој *квантно-холографској* линији, организам би се могао третирати као *квантно-информациона хијерархија* Хакенове мултинивоске синергетске неуронске мреже *спрегнутих слојева* квантно-холографских Хопфилдових неуронских мрежа (репрезентујућих одговарајуће *спрегнуте биохемијске ензимске активности*³⁷), биорезонантно усаглашених посредством меморијских атрактора (у окупационом базису квантно-конформационих стања одговарајућих ензима).³⁸ То би могло бити

³⁰ Raković, D., Dugić, M. and Ćirković, M. M. (2004) Macroscopic quantum effects in biophysics and consciousness, *NeuroQuantology* vol. 2, no. 4, pp. 237-262.

³¹ *Biological Aspects of Low Intensity Millimetre Waves*, eds. Devyatkov, N. D. and Betskii O. (1994) Moscow: Seven Plus.

³² Sit'ko, S. P. and Mkrtchian, L. N. (1994) *Introduction to Quantum Medicine*, Kiev: Pattern.

³³ Tegmark, M. (2000) Importance of quantum decoherence in brain processes, *Phys. Rev. E* vol. 61, pp. 4194-4206.

³⁴ Raković, D. On bioresonant pattern-qua-attractors and healing boundary conditions within quantum-holographic psychosomatics, in: *Proc. NEUREL-2016*, eds. Reljin B. and Stanković, S. (2016), Belgrade: IEEE Serbia & Montenegro Section, pp. 9-13.

³⁵ Raković, D. Hopfield-like holographic framework for holistic psychosomatics, in: *Symp. Research & Applications in Psychology, SICAP 24: Cognitive Characteristics of Transdisciplinarity. Applications in Psychology & Psychotherapies*, 24-26 March 2017, Timisoara, Keynote lecture, Preprint.

³⁶ Hecht-Nielsen, R. (1990) *Neurocomputing*. New York: Addison-Wesley.

³⁷ De la Fuente, I. M., Cortes, J. M., Pelta, D. A. and Veguillas, J. (2013) Attractor metabolic networks, *PLoS ONE*, vol. 8, no. 3, e58284.

³⁸ Raković, D., Dugić, M., Jeknić-Dugić, J., Plavšić, M., Jaćimovski, S., Šetrajić, J. (2014) On macroscopic quantum phenomena in biomolecules and cells: From Levinthal to Hopfield, *BioMed Res. Int.*, 2014, Article ID 580491, 9 pages, и тамошње реф.

објашњење и за сензитивност организма на биорезонантне дијагностике и терапије,^{39,40} као и за неке веома интригантне пољем-посредоване само-организујуће генетске експерименте.^{41,42}

Тиме би примена *психосоматских терапија* смањивала квантну ентропију (деградацију) односно повећавала квантну информацију (организацију) отвореног макроскопског психосоматског система, да би се потом то стање *квантно-холографски пројектовало* на нижи ћелијски ниво тако коригујући *експресију генома* у морфогенези, што може представљати основу *квантно-холистичке локалне психосоматике*.⁴³ То може бити повезано и са сличним идејама *опште теорије система* примењеним на биолошке системе, са још увек отвореним проблемом *емергентне контроле* виших хијерархијских нивоа над нижим у *когнитивним наукама*,^{44,45} указујући на потенцијално значајну улогу *акупунктурног система / свести* и у тим процесима.

Као резиме, сви холистички психосоматски приступи и технике базирани на акупунктури и свести могли би бити третирани као *квантно-информационе терапије*, уз наметање *нових исцељујућих граничних услова у простору енергија-стање ЕМ квантног поља акупунктурног система / свести*.

Треба додати да је наш квантно-холографски психосоматски оквир у складу и са тзв. *холографским* принципом,⁴⁶ сагласно коме је сваки 3Д физички систем *изоморфан* холографској информацији утиснутој на његовој 2Д површини, имплицирајући да би *квантно-холографска информација о сваком телу* могла бити утиснута и у његовом *површинском енергетско-информационом слоју (аури)*, како се то тврди у различитим традицијама⁴⁷). Да је *акупунктурни систем повезан са свешћу и психосоматиком*, потврђују и *меридијанске (психо / енергетске) терапије* (са брзим уклањањем *траума, фобија, алергија, пост-трауматског стреса и других психосоматских поремећаја*^{48,49}), код којих се симултани ефекти *визуализације и тапкања / додиривања акупунктурних тачака* могу интерпретирати у оквиру квантно-холографског психосоматског оквира као *расплињавање меморијских атрактора* психосоматских поремећаја, кроз

³⁹ Samohin, A. V. i Gotovski, Y. V. (2007) *Elektropunktturnaya diagnostika i terapiya po metodu R. Folla*, 5th ed. Moskva: IMEDIS.

⁴⁰ Gotovskiy, M. Yu., Perov, Yu. F. and Chernecova, L. V. (2010) *Bioresonance Therapy*, Moscow: IMEDIS.

⁴¹ Gariaev, P. P., Friedman, M. J., and Leonova-Gariaeva, E. A. (2011) Principles of linguistic-wave genetics, *DNA Decipher J* vol. 1, no 1, pp. 11-24, и тамошње реф.

⁴² Montagnier, L., Aissa, J., Del Giudice, E., Lavalley, C., Tedeschi, A., and Vitiello, G. (2010) DNA waves and water, *arXiv:1012.5166v1 [q-bio.OT]*.

⁴³ Raković, D. Škokljević, A. i Djordjević, D. (2009) *Uvod u kvantno-informacionu medicinu, Sa osnovama kvantno-holografске psihosomatike, akupunkturologije i refleksoterapije*, Beograd: ECPD, и тамошње реф.

⁴⁴ Kandel, E. R. (1998) A new intellectual framework for psychiatry, *Am. J. Psychiatry* vol. 155, pp. 457-469.

⁴⁵ Szentagothai, J. (1984) Downward causation?, *Ann. Rev. Neurosci.* vol. 7, pp. 1-11.

⁴⁶ Susskind, L. and Lindesay, J. (2005). *An Introduction to Black Holes, Information and the String Theory Revolution: The Holographic Universe*. Singapore: World Scientific.

⁴⁷ Vujićin, P. Stanja svesti u ezoterijskoj praksi, u: *Svest: naučni izazov 21. veka*, priredili D. Raković, Dj. Koruga (1996), Beograd: ECPD & Čigoja, постоји и енглеска верзија.

⁴⁸ Callahan, R. J. and Callahan, J. (1996) *Thought Field Therapy and Trauma: Treatment and Theory*, Indian Wells.

⁴⁹ Mihajlović Slavinski, Ž. (2000) *PEAT i neutralizacija praiskonskih polariteta*, Beograd.

суцесивно постављање нових граничних услова у хиперпростору енергија-стање акупунктурног система при визуализацијама психосоматских проблема.

Унутар нашег квантно-холографског психосоматског оквира, сугерисан је и трансперсонални егзотични аспект енергетско-информационих комуникација успостављањем и стабилизовањем енергетско-информационих канала виталне енергије (прана, ћи, ки...), познате у свим традицијама а широко коришћене у трансперсоналним енергетским терапијама (Ајурведским, Тигонг, Реики...), указујући на дубљи квантно-сплетени / квантно-гравитациони егзотични аспект трансперсоналних енергетско-информационих канала.^{50,51} Такође, сугерисан је и квази-класични јонски аспект акупунктурног система, остварен посредством без-праговних електричних синапси, за ред величине повећане концентрације у акупунктурним тачкама и са знатно повећаном апсорпцијом јона у тим тачкама.

3. Квантно-холографске основе духовности

На трансперсоналном нивоу, унутар нашег проширеног квантно-холографског психосоматског оквира, већ поменута аналогија математичких формализама квантно-холографске Хопфилдове неуронске мреже и Фејнманове пропагаторске верзије квантне механике указује на колективну свест као могуће онтолошко својство самог квантног ЕМ поља, чији меморијски атрактори могу бити основа квантно-холистичке глобалне психосоматике⁵² – са значајним религијско / друштвеним импликацијама о нужности трансперсоналног квантно-холографског балансирања свих непожељних колективних меморијских атрактора (који ће нерепрограмирани временом довести до развоја психосоматских болести или међуљудских сукоба у овој и / или наредним генерацијама којима се трансперсонално и несвесно преносе).

Заиста, када постоје трансперсонално-сплетене блокаде у простору енергија-стање ЕМ квантног поља акупунктурног система / свести (а већ лабораторијски тестови указују на сплетеност свести тј. екстрасензорна искуства у квантној реалности^{53,54,55,56,57}) – тада треба уклонити и меморијске атракторе квантно-

⁵⁰ Raković, D. Quantum-informational bases and frontiers of psychosomatic integrative medicine, in: *Proc. NEUREL-2014*, eds. Reljin B. and Stanković S. (2014), Belgrade: IEEE Serbia & Montenegro Section, pp. 105-110. Слично предавање по позиву одржано на: *7th European Congress for Integrative Medicine (ECIM 2014)*, 10-11 October 2014, Belgrade.

⁵¹ Raković, D. On biophysical energy-informational nature of acupuncture system, consciousness and vital energy, in: *Proc. Speech & Language 2015, 5th Int. Conf. Fundamental and Applied Aspects of Speech and Language*, eds. Sovilj M. and Subotić M. (2015), pp. 201-211. Такође саопштено на: *Joint Workshop on Quantum-Informational Medicine & 1st Serbian Congress for Integrative Medicine, 7th European Congress for Integrative Medicine (ECIM 2014)*, 10-11 October 2014, Belgrade. Слично предавање по позиву одржано на: *1st Rubicon Group Conference*, 11-13 March 2016, London.

⁵² Raković, D. Stress and anti-stress: Holistic quantum-informational framework, with anti-stress recommendations, in: *Verbal Communication Quality Inter-disciplinary Research II*, eds. Jovicic, S., Sovilj M. and Subotić M. (2013), Belgrade: LAAC/ IEPSP, pp. 587-606.

⁵³ *Mind at Large: IEEE Symposia on the Nature of Extrasensory Perception (Studies in Consciousness)*, eds. Tart, C. T., Puthoff, H. E. and Targ, R. (2002), 2nd ed., Charlottesville, VA: Hampton Roads Publ.

⁵⁴ *Mind-Reach: Scientific Look at Psychic Ability (Studies in Consciousness)*, eds. Tart, C. T. and Puthoff, H. E. (2004), 2nd ed., Charlottesville, VA: Hampton Roads Publ.

холографске мреже повезане-са-ЕМ-квантним-пољем колективне свести (молитвом или циркуларним (психо / енергетским) терапијама, из свих релевантних мета-позиција да се енергетски-информационо расплету све менталне адресе укључене у проблем, са коначним циљем потпуног исцељења односно спиритуалне интеграције личности.

У супротном, спонтане трансперсоналне комуникације са разменом информација у прелазним стањима индивидуалне свести имале би негативне психосоматско-спиритуалне ефекте, пошто би доводиле до глобалног транс-генерацијског повећања психосоматских оптерећења на нивоу макроскопске квантне просторно-временске мреже колективне свести^{58,59} – и тиме представљале кармички / греховни 'мотор историје'. Једини феномен који би смањивао ова оптерећења јесте све-праштајућа молитва и себи и другима (ближњима, непријатељима, умрлима) – вероватно посредством истовремено спиритуално-побуђених вакуумских макро-квантних порција виталне енергије (слично спиритуално-побуђеним и ментално-каналисаним Ајурведским, Ђигонг, Реики и савременим искуствима локалног и трансперсоналног исцељења^{60,61,62,63,64,65,66,67,68,69,70,71}) у молитвом-повезаним особама, као ин-

⁵⁵ Radin, D. (2006) *Entangled Minds: Extrasensory Experiences in a Quantum Reality*, New York: Paraview.

⁵⁶ Jahn, R. G. and Dunne, B. J. (2011) *Consciousness and the Source of Reality: The PEAR Odyssey*, Princeton: ICRL, и многе архивске публикације и техничка саопштења *PEAR (Princeton Engineering Anomalies Research)*.

⁵⁷ Jahn, R. G. (1982) The persistent paradox of psychic phenomena: an engineering perspective, *Proc. IEEE* vol. 70, pp. 136-170.

⁵⁸ Raković, D. On quantum-holographic bases and frontiers of integrative medicine and transpersonal psychology: psychosomatic, epistemological, and spiritual implications, in: *Proc. 1st Int. Congress on Psychological Trauma: Prenatal, Perinatal & Postnatal Aspects (PTPPA 2015)*, eds. Brekhman, G., Sovilj M. and Raković, D. (2015), Belgrade: LAAC/ IEPSP, pp. 59-72.

⁵⁹ Raković, D. On quantum-holographic bases of psycho-physiological development of a child, in: *Psycho-physiological Development of a Child: Prenatal, Perinatal and Postnatal Aspects*, eds. Sovilj, M., Jeličić, Lj. and Adamović, T. (2016), Belgrade: LAAC / IEPSP, pp. 307-339. Биће репринтовано у: *Int. J. Prenatal & Life Sciences (Special Issue): Prenatal & Life Sciences Centenary Anthology, 100 Years of Prenatal Psychology: Vital Keys to Understanding the Meaning in Life*, eds-in-chief Turner, J. R. G. and Turner, T. G. N. (2018).

⁶⁰ Swami Sada Shiva Tirtha (2007) *The Ayurveda Encyclopedia. Natural Secrets of Healing, Prevention and Longevity*, 2nd ed., New York: Sat Yuga Press.

⁶¹ Master Choa Kok Sui (2006) *The Origin of Modern Pranic Healing and Arhatic Yoga*, Institute for Inner Studies Publishing Foundation Inc, постоји и наш превод.

⁶² Mantak Chia (1983) *Awaken Healing Energy Through The Tao*, Santa Fe: Aurora Press, постоји и наш превод.

⁶³ Rand, W. L. (1998) *Reiki The Healing Touch*, Southfield: Vision.

⁶⁴ Mileković, M. (2010) *Reiki – put ka sebi*, 2. izd., Beograd: Booking.

⁶⁵ Brennan, B. A. (1987) *Hands of Light: A Guide to Healing Through the Human Energy Field*, New York: Bantam Books, постоји и наш превод.

⁶⁶ Davitashvili, D. (1988) *Slushaju svoi ruki*, Moskva: Fizkultura i Sport, постоји и наш превод.

⁶⁷ Pearl, E. (2001) *The Reconnection: Heal Others, Heal Yourself*, Carlsbad: Hay House, постоји и наш превод.

⁶⁸ Grabovoi, G., Smirnova, S. and Jelezky, S. (2012) *Methods of Healing through the Application of Consciousness*, Hamburg: Rare Ware Medienverlag, постоји и наш превод.

детерминистичке интервенције у (иначе интринсично-детерминистичкој / шредингеровски-унитарној) квантно-холографској еволуцији колективне свести. То оставља највећи простор за слободну вољу и утицај на будуће преференције – чиме улога сваког појединца постаје незаменљива због утицаја и бриге за колективно ментално окружење.

Наш квантно-холографски оквир имплицира и да хијерархијски делови носе информацију о целини, што асоцира на хиндуистички однос *Браман / Атман*, као целине и дела у коме је садржана информација о целини,⁷² омогућујући суптилну квантно-информациону спрегу различитих хијерархијских нивоа у Природи,^{73,74,75,76} што подржавају акупунктурни систем и његове пројекционе зоне (ЕЦИВО холографска концепција⁷⁷) и откриће квантно-холографског утицаја језичке комуникације на експресију ћелијског генома (говорном-модулацијом обасјавајућег-ласерског-сигнала⁷⁸), као и порекло чудесних креативности (Тесла и Моцарт као студије случаја^{79,80}) и предестинираности животних путева и искушења (на шта указују савремена искуства хипнорегресија⁸¹ али и искуства различитих традиција,⁸² уз истицање да их је могуће оптимизирати духовним очишћењем).

Наш квантно-холографски оквир указује и на два когнитивна модуса свести, према јачини спреге свест-тело-окружење: слабо-спрегнути квантно-кохерентни директни (у ван-телесним религијско / креативним прелазним и измењеним стањима свести, типа молитве, медитације, сањарења, луцидних снова ...), и јако-спрегнути класично-редуковани индиректни (у телесним перцептивно / рационално посредованим

⁶⁹ Bartlett, R. (2009) *Matrix Energetics: The Science and Art of Transformation*, Hillsboro: Beyond Words Publ.

⁷⁰ Kinslow, F. J. (2008) *The Secret of Instant Healing*, Carlsbad: Hay House.

⁷¹ *Proc. Symp. Quantum-Informational Medicine QIM 2011: Acupuncture-Based and Consciousness-Based Holistic Approaches & Techniques*, eds. Raković, D., Arandjelović, S. and Mićović, M. (2011), Belgrade: QUANTTES & HF & DRF.

⁷² Wilber, K. (1980) *The Atman Project*, Wheaton, IL: Quest.

⁷³ Pribram, K. (1971) *Languages of the Brain: Experimental Paradoxes & Principles in Neuro-Psychology*, New York: Brandon.

⁷⁴ Bohm, D. (1980) *Wholeness and the Implicate Order*, London: Routledge & Kegan Paul.

⁷⁵ Rakočević, M. Univerzalna svest i univerzalni kod, u: *Svest: naučni izazov 21. veka*, priredili Raković, D. i Koruga Dj. (1996), Beograd: ECPD & Čigoja, постоји и енглеска верзија.

⁷⁶ Koruga, Dj. Informaciona fizika: u potrazi za naučnim osnovama svesti, u: *Svest: naučni izazov 21. veka*, priredili Raković, D. i Koruga Dj. (1996), Beograd: ECPD & Čigoja, постоји и енглеска верзија.

⁷⁷ Zhang, Y. (1987) *ECIWO Biology and Medicine: A New Theory of Conquering Cancer and Completely New Acupuncture Therapy*, Beijing: Neimenggu People Press.

⁷⁸ Gariaev, P. P. (2009) *Lingvisticheskovo-volnovyi genom: Teoriya i praktika*, Kiev: Institute of Quantum Genetics.

⁷⁹ Raković, D. On nature and control of creativity – Tesla as a case study, in: *CEUR-WS.org/Vol-822*, eds. Karabeg D. and Park J. (2011), *Proc. 2nd Int. Workshop on Knowledge Federation*, Dubrovnik, Croatia, 2010.

⁸⁰ Holmes, F. (1878) *The Life of Mozart Including his Correspondence*, Chapman & Hall, p. 211.

⁸¹ Newton, M. (1994) *Journey of Souls*. Woodbury: Llewellyn, постоји и наш превод.

⁸² Eliade, M., Wiesner, H. S. and Couliano, I. P. (1991) *The Eliade Guide to World Religions*, San Francisco: Harper, постоји и наш превод.

нормалним стањима свести, типа чулне перцепције, логичког и научног закључивања ...) – уз услове узajамне трансформације (опет Тесла као сјајна студија случаја).⁸³ Ово објашњава и принципијелно неадекватну информациону рационализацију сваког директног квантно-холографског спиритуално / религијског мистичног искуства (као проблем квантне теорије мерења, о редукцији имплицитног поретка квантно-кохерентних (квантно-холографских) суперпозиција у експлицитни поредак мерних класично-редукованих стања).

То је блиско искуствима многих шаманистичких трибалних традиција, које сматрају да истинску (квантно-холографску) стварност представљају снови, а да је (класично-редуковано) будно стање лаж / привид (маја, како се истиче и у традицијама Истока). У истом контексту би било схватљиво да су све потоње парцијалне рационализације (класично-редукована мапирања!) мистичних искустава ипак само апроксимације фундаментално-холистичке стварности (квантно-холографске територије!), које се разликују од традиције до традиције. С друге стране, консензуси мистика исте традиције о сличној парцијалној рационализацији мистичних искустава могли би се разумети као део истог доминантно-каналешућег транс-генерацијског контекстуалног наслеђа припадника исте традиције (јер се не рађамо као *tabula rasa*, на шта указују већ поменута савремена искуства хипнорегресија али и искуства различитих традиција).

Тако наука затвара круг, ре-откривајући два модуса спознаје и истовремено постављајући и сопствена епистемолошка ограничења – како је то сачувано миленијумима у шаманистичким трибалним традицијама,⁸⁴ или како је пре више од два миленијума описао Патанђали у Јога сутрама, истичући да је мистично искуство (самади) 'испуњено истином' и да је оно 'изнад закључивања и светих списа',⁸⁵ да би почетком прошлог века Берђајев у Философији слободe разлику вере и знања формулисао као разлику два начина сазнања, молитвом-посредованог 'пројављивања ствари невидљивих' и рационално-посредованог 'пројављивања ствари видљивих'.⁸⁶

Осим тога, неопходност непосредне квантно-холографске спреге индивидуалне и космичке колективне свести у опсервирању имплицитног поретка захтевала би слабу вантелесну квантно-комуникациону спрегу свест-окружење, односно претходно репрограмирање свих психосоматских оптерећења (очишћење од посесивних или хедонистичких емоционално-менталних греховних / кармичких веза са светом). У супротном, као менталне адресе оне би доводиле до квантног пројектовања ментално-каналисане трансперсонално-тунелиране свести на одговарајуће ван-телесно окружење, и тиме до класично-редукованог ван-телесног екстрасензорног опсервирања ментално-адресираног окружења. У том контексту је и разумљив напор мистика свих традиција да кроз духовну праксу (молитву, медитацију, ...) претходно очисте свест / душу и тако досегну свој коначни есхатолошки циљ (Царство Божје, нирвану, ...), односно *post-mortem* спасење (безгрешне, невезане) душе, достизањем поновног-сједињења (*re-ligare* / *yoga*) са духовним праизвором.

⁸³ Tesla, N. (1983) *My Inventions: The Autobiography of Nikola Tesla*, Williston: Hart Brothers, постоји и наш превод; у овој књизи републикован је оригинални шестоделни серијал публикован у *Electrical Experimenter Magazine* (1919).

⁸⁴ Castaneda, C. (1971) *A Separate Reality: Further Conversations with Don Juan*, New York: Simon & Schuster, постоји и наш превод.

⁸⁵ Swami Prabhavananda, Ch. Isherwood, tr. (1969) *The Yoga Sutras of Patanjali. How to Know God*, New York: New American Library, постоји и наш превод.

⁸⁶ Berdyaev, N. (1911) *Filosofiya svobodi*, Moskva: Put, постоји и наш превод.

То ипак *оставља простор и за персоналну љубав*, чија највиша манифестација јесте управо способност и спремност за *стално и безусловно праштање* (вољеној особи, и због ње свима другима, укључујући непријатеље) у молитви и (са њом квантно-холографски узајамно повезаној) животној пракси; слично се односи и на љубав према родбини и пријатељима.

4. Закључак

Изложени квантно-холографски приступ има значајне холистичке психосоматске и спиритуалне импликације.

Тако би се могло рећи да постоје *три линије фронта интегративне психосоматске медицине*: (1) *духовност и циркуларне меридијанске (психо)терапије*, са потенцијалном могућношћу трајног уклањања узајамних меморијских атрактора на нивоу колективне свести; (2) *источњачка (квантно)холистичка медицина и не-циркуларне психотерапије*, које привремено уклањају меморијске атракторе на нивоу акупунктурног система / индивидуалне свести и спречавају или ублажавају њихову соматизацију, као последицу немара на првом нивоу; (3) *западњачка симптоматска медицина*, која кроз имунологију, фармакологију, превентивну дијагностику и хирургију спречава или ублажава соматизоване последице немара на прва два нивоа.

Посебно треба истаћи да *нужне активности* на другом и трећем нивоу, уз *занемаривање првог нивоа*, имају за последицу *даље преношење меморијских атрактора* на нивоу индивидуалне и колективне свести у овој и наредним генерацијама, само *нагомилавајући квантно-холографска нелокална оптерећења* која проузрокују потом не само болести, већ и међуљудске сукобе, ратови и друга страдања. Тако би сви *психосоматски проблеми* могли имати своје иницијалне корене у енергетско-информационим *атракторским блокадама на различитим нивоима свести* (изазваним транс-генерацијски-предестинираним стресорима, попут страха, фрустрација, љутње, мржње...), а *исцељивање* би укључивало њихову *интеграцију* са здравим језгром личности, кроз безусловно *духовно-праштајуће прихватање себе и свога окружења*. Или у дубинској психотерапијској терминологији, *исцељивање* би најпре започело интеграцијом отцепљених аспеката Сенке (подсвести) са Персоном (егом), и потом завршено интеграцијом са вишим Ја на крају процеса индивидуације (психосинтезе), тј. уклањањем свих слојева *маске* појединца сазданих од његових квантно-холографских енергетско-информационих блокада (везаности) на различитим нивоима свести.

У контексту *транс-генерацијског* космичког квантног холограма, иако је на нивоу колективне свести све *квантно-холографски предестинирано*, како сугеришу и искуства различитих традиција али и савремена искуства пост-хипнотичких регресија, сва поменута искуства сугеришу и могућност *оптимизације* квантно-холографског животног програма *спиритуалним очишћењем*, што се своди на *расплитање / развезивање* од свих нивоа индивидуалне и колективне свести, и следствено на пуну *ре-интеграцију вишег Ја* – његовим *поновним сједињењем са духовним праизвором*.

Коначно, могло би се рећи да постоје *два когнитивна модуса индивидуалне свести*, према јачини спреге свест-тело-окружење: (1) *слабо-спрегнути квантно-кохерентни религијско / креативни директни* (у измењеним и прелазним стањима свести) и (2) *јакоспрегнути класично-редуковани перцептивно / рационални индиректни* (у нормалним стањима свести) – са значајним епистемолошко / религијским импликацијама. Поменута истраживања су и на линији поново пробуђеног научног интересовања за истраживање *свести* последњих деценија, уз наговештаје појаве *велике синтезе* два модуса спознаје – где *улога појединца* постаје незаменљива због утицаја и бриге за колективно ментално окружење, што је свакако *фундаментално*

питање и менталне хигијене и грађанске пристојности, односно и духовног и грађанског морала. И могу помоћи да схватимо да су све наше *парцијалне рационализације* (класично-редукована мапирања!) ипак само апроксимације *фундаментално-холистичке стварности* (квантно-холографске територије!) – а да су све *поделе трагични неспоразум* духовно незреле (историјске) епохе цивилизације (јер, мапа није територија!).

Литература

1. Овај рад делимично је финансиран средствима Министарства за образовање, науку и технолошки развој Републике Србије, преко пројекта бр. 178027.
2. <https://www.imconsortium.org>; сајт *Конзорцијума академских медицинских центара за интегративну медицину*, основаног крајем 1990-их, који укључује преко 60 врхунских америчких академских центара и придружених институција, са циљем трансформисања медицине кроз ригорозне научне студије, нове моделе клиничке неге, и иновативне едукативне програме који интегришу биомедицину, комплексност људског бића, суштинску природу исцељења, и богатство терапеутских система.
3. <http://www.atpweb.org>; сајт *Друштва за трансперсоналну психологију*, које се од раних 1970-их бави проучавањем највишег људског потенцијала, и са разумевањем холистичких спиритуалних и трансцендентних стања свести (чинећи трансперсоналну психологију четвртом силом у психологији, поред психоанализе, бихевиоризма, и хуманистичке психологије, према Маслову, једном од њених оснивача).
4. Група аутора (1999). *Anti-stres holistički priručnik: sa osnovama akupunkture, mikrotalasne rezonantne terapije, relaksacione masaže, aerojonoterapije, autogenog treninga i svesti*, Beograd: IASC, и тамошње реф.
5. <http://consciousness.arizona.edu>; сајт *Центра за истраживање свести*, Универзитета Аризона у Тусону, који је организовао бројне мултидисциплинарне конференције, *Toward a Science of Consciousness*, у периоду 1994-2015; почев од 2016. ова конференција је променила назив у *Science of Consciousness*, имплицирајући да је истраживање свести ушло у фазу научне матурације.
6. <http://dejanrakovicfund.org>; сајт *Фонда Дејана Раковића за промовисање холистичког истраживања и екологије свести*, са расположивим релевантним ауторовим књигама, зборницима, радовима, саопштењима, и другим препорученим линковима.
7. *Svest: naučni izazov 21. veka*, priredili Raković, D. i Koruga, Dj. (1996), Beograd: ECPD & Čigoja; Постоје и два енглеска издања: *Consciousness: Scientific Challenge of the 21st Century*, eds. Raković, D. and Koruga, Dj. (1995; 1996), Belgrade: ECPD.
8. *Proc. Workshop & Symposium Brain and Consciousness*, eds. Rakić, Lj., Kostopoulos, G., Raković, D. and Koruga Dj. (1997), Belgrade: ECPD.
9. *Nauka – religija – društvo*, priredili Jerotić, V., Koruga, Dj. i Raković D. (2002), Beograd: Bogoslovski fakultet SPC & Ministarstvo vera Republike Srbije.
10. *Religija i epistemologija*, priredili Jerotić, V., Arsenijević, M., Grujić, M. P. i Raković D. (2007), Beograd: Dereta.
11. Raković, D. (2008) *Osnovi biofizike*, 3. izd., Beograd: IASC & IEFPG, и тамошње реф.
12. Raković, D. (2008) *Integrativna biofizika, kvantna medicina i kvantno-holografaska informatika: psihosomatsko-kognitivne implikacije*, Beograd: IASC & IEFPG, и тамошње реф; Постоји и енглеско издање: Raković, D. (2009) *Integrative Biophysics*,

- Quantum Medicine, and Quantum-Holographic Informatics: Psychosomatic-Cognitive Implications*, Beograd: IASC & IEFPG.
13. Raković, D. (2008) *Sećanja, snovi, razmišljanja: o prošlom i budućem 1984-2007. Na razmeđu kvantno-holografske i klasično-redukovane stvarnosti*, Beograd: IASC & IEFPG.
 14. Раковић Д. Квантно-холографске основе психосоматике и духовности: Прилог упоредном истраживању науке и религије, Саопштено на скупу: *Летња школа Сусрет науке и вере*, 14-18. октобар 2015, Београд: Правни факултет, Институт за новију историју Србије, Универзитетски омбудсман Универзитета у Београду, Предавање по позиву, препринт. Претходно саопштено на скупу: *Међуверски округли сто Религија, наука, култура: допринос светских религија науци и култури – верска баштина као предмет истраживања на Универзитету у Београду*, 10. јун 2013, Београд: Канцеларија омбудсмана Универзитета у Београду.
 15. Kohonen, T. (1984) *Self-Organization and Associative Memory*, Berlin: Springer.
 16. Amit, D. (1989) *Modeling Brain Functions: The World of Attractor Neural Nets*, Cambridge: Cambridge Univ.
 17. Haken, H. (1991) *Synergetic Computers and Cognition, A top-Down Approach to Neural Nets*, Berlin: Springer.
 18. Pribram, K. (1991) *Brain & Perception: Holonomy & Structure in Figural Processing*, Hillsdale: Lawrence Erlbaum.
 19. Peruš, M. and Loo, C. K. (2011) *Biological and Quantum Computing for Human Vision: Holonomic Models and Applications*, Hershey: Medical Information Science Reference.
 20. Hameroff, S. and Penrose, R. (2014) Consciousness in the universe, A review of the 'Orch OR' theory, *Physics of Life Reviews* vol. 11, pp. 39–78.
 21. Peruš, M. (1996) Neuro-quantum parallelism in mind-brain and computers, *Informatica* vol. 20, pp. 173-183.
 22. Peruš, M. (2001) Multi-level synergetic computation in brain, *Nonlinear Phenomena in Complex Systems* vol. 4, pp. 157-193.
 23. Giulini, D., Joos, E., Kiefer, C., Kupsch, J., Stamatescu, I. -O. and Zeh, H. D. (1996) *Decoherence and the Appearance of a Classical World in Quantum Theory*, Berlin: Springer.
 24. Dugić, M. (2004) *Dekoherencija u klasičnom limitu kvantne mehanike*, SFIN XVII(2), Beograd: Institut za fiziku.
 25. Von Neumann, J. (1955) *Mathematical Foundations of Quantum Mechanics*, Princeton: Princeton Univ. Press.
 26. Stapp, H. P. (2001). Quantum theory and the role of mind in nature. *Found. Phys.* vol. 31, pp. 1465-1499.
 27. Shimony, A. On mentality, quantum mechanics and the actualization of potentials, in: *The Large, the Small and the Human Mind*, eds. Penrose, R., Shimony, A., Cartwright, N. and Hawking S. (1995), Cambridge: Cambridge Univ.
 28. *Altered States of Consciousness*, ed. Tart C. (1972) New York: Academic.
 29. *Transpersonal Psychologies*, ed. Tart, C. (1992) 2nd ed., San Francisco: Harper.
 30. Raković, D., Dugić, M. and Ćirković, M. M. (2004) Macroscopic quantum effects in biophysics and consciousness, *NeuroQuantology* vol. 2, no. 4, pp. 237-262.
 31. *Biological Aspects of Low Intensity Millimetre Waves*, eds. Devyatkov, N. D. and Betskii O. (1994) Moscow: Seven Plus.
 32. Sit'ko, S. P. and Mkrтчian, L. N. (1994) *Introduction to Quantum Medicine*, Kiev: Pattern.
 33. Tegmark, M. (2000) Importance of quantum decoherence in brain processes, *Phys. Rev. E* vol. 61, pp. 4194-4206.

34. Raković, D. On bioresonant pattern-qua-attractors and healing boundary conditions within quantum-holographic psychosomatics, in: *Proc. NEUREL-2016*, eds. Reljin B. and Stanković, S. (2016), Belgrade: IEEE Serbia & Montenegro Section, pp. 9-13.
35. Raković, D. Hopfield-like holographic framework for holistic psychosomatics, in: *Symp. Research & Applications in Psychology, SICAP 24: Cognitive Characteristics of Transdisciplinarity. Applications in Psychology & Psychotherapies*, 24-26 March 2017, Timisoara, Keynote lecture, Preprint.
36. Hecht-Nielsen, R. (1990) *Neurocomputing*. New York: Addison-Wesley.
37. De la Fuente, I. M., Cortes, J. M., Pelta, D. A. and Veguillas, J. (2013) Attractor metabolic networks, *PLoS ONE*, vol. 8, no. 3, e58284.
38. Raković, D., Dugić, M., Jeknić-Dugić, J., Plavšić, M., Jaćimovski, S., Šetrajić, J. (2014) On macroscopic quantum phenomena in biomolecules and cells: From Levinthal to Hopfield, *BioMed Res. Int.*, 2014, Article ID 580491, 9 pages, и тамошње реф.
39. Samohin, A. V. i Gotovski, Y. V. (2007) *Elektropunktturnaya diagnostika i terapiya po metodu R. Folla*, 5th ed. Moskva: IMEDIS.
40. Gotovskiy, M. Yu., Perov, Yu. F. and Chernecova, L. V. (2010) *Bioresonance Therapy*, Moscow: IMEDIS.
41. Gariaev, P. P., Friedman, M. J., and Leonova-Gariaeva, E. A. (2011) Principles of linguistic-wave genetics, *DNA Decipher J* vol. 1, no 1, pp. 11-24, и тамошње реф.
42. Montagnier, L., Aissa, J., Del Giudice, E., Lavallee, C., Tedeschi, A., and Vitiello, G. (2010) DNA waves and water, *arXiv:1012.5166v1 [q-bio.OT]*.
43. Raković, D. Škokljević, A. i Djordjević, D. (2009) *Uvod u kvantno-informacionu medicinu, Sa osnovama kvantno-holografske psihosomatike, akupunkturologije i refleksoterapije*, Beograd: ECPD, и тамошње реф.
44. Kandel, E. R. (1998) A new intellectual framework for psychiatry, *Am. J. Psychiatry* vol. 155, pp. 457-469.
45. Szentagothai, J. (1984) Downward causation?, *Ann. Rev. Neurosci.* vol. 7, pp. 1-11.
46. Susskind, L. and Lindesay, J. (2005). *An Introduction to Black Holes, Information and the String Theory Revolution: The Holographic Universe*. Singapore: World Scientific.
47. Vujićin, P. Stanja svesti u ezoterijskoj praksi, u: *Svest: naučni izazov 21. veka*, priredili D. Raković, Dj. Koruga (1996), Beograd: ECPD & Čigoja, постоји и енглеска верзија.
48. Callahan, R. J. and Callahan, J. (1996) *Thought Field Therapy and Trauma: Treatment and Theory*, Indian Wells.
49. Mihajlović Slavinski, Ž. (2000) *PEAT i neutralizacija praiskonskih polariteta*, Beograd.
50. Raković, D. Quantum-informational bases and frontiers of psychosomatic integrative medicine, in: *Proc. NEUREL-2014*, eds. Reljin B. and Stanković S. (2014), Belgrade: IEEE Serbia & Montenegro Section, pp. 105-110. Слично предавање по позиву одржано на: *7th European Congress for Integrative Medicine (ECIM 2014)*, 10-11 October 2014, Belgrade.
51. Raković, D. On biophysical energy-informational nature of acupuncture system, consciousness and vital energy, in: *Proc. Speech & Language 2015, 5th Int. Conf. Fundamental and Applied Aspects of Speech and Language*, eds. Sovilj M. and Subotić M. (2015), pp. 201-211. Такође саопштено на: *Joint Workshop on Quantum-Informational Medicine & 1st Serbian Congress for Integrative Medicine, 7th European Congress for Integrative Medicine (ECIM 2014)*, 10-11 October 2014, Belgrade. Слично предавање по позиву одржано на: *1st Rubicon Group Conference*, 11-13 March 2016, London.
52. Raković, D. Stress and anti-stress: Holistic quantum-informational framework, with anti-stress recommendations, in: *Verbal Communication Quality Inter-disciplinary*

- Research II*, eds. Jovicic, S., Sovilj M. and Subotić M. (2013), Belgrade: LAAC/ IEPSP, pp. 587-606.
53. *Mind at Large: IEEE Symposia on the Nature of Extrasensory Perception (Studies in Consciousness)*, eds. Tart, C. T., Puthoff, H. E. and Targ, R. (2002), 2nd ed., Charlottesville, VA: Hampton Roads Publ.
 54. *Mind-Reach: Scientific Look at Psychic Ability (Studies in Consciousness)*, eds. Tart, C. T. and Puthoff, H. E. (2004), 2nd ed., Charlottesville, VA: Hampton Roads Publ.
 55. Radin, D. (2006) *Entangled Minds: Extrasensory Experiences in a Quantum Reality*, New York: Paraview.
 56. Jahn, R. G. and Dunne, B. J. (2011) *Consciousness and the Source of Reality: The PEAR Odyssey*, Princeton: ICRL, и многе архивске публикације и техничка саопштења *PEAR (Princeton Engineering Anomalies Research)*.
 57. Jahn, R. G. (1982) The persistent paradox of psychic phenomena: an engineering perspective, *Proc. IEEE* vol. 70, pp. 136-170.
 58. Raković, D. On quantum-holographic bases and frontiers of integrative medicine and transpersonal psychology: Psychosomatic, epistemological, and spiritual implications, in: *Proc. 1st Int. Congress on Psychological Trauma: Prenatal, Perinatal & Postnatal Aspects (PTPPA 2015)*, eds. Brekhman, G., Sovilj M. and Raković, D. (2015), Belgrade: LAAC/ IEPSP, pp. 59-72.
 59. Raković, D. On quantum-holographic bases of psycho-physiological development of a child, in: *Psycho-physiological Development of a Child: Prenatal, Perinatal and Postnatal Aspects*, eds. Sovilj, M., Jeličić, Lj. and Adamović, T. (2016), Belgrade: LAAC / IEPSP, pp. 307-339. Биће репринтовано у: *Int. J. Prenatal & Life Sciences (Special Issue): Prenatal & Life Sciences Centenary Anthology, 100 Years Prenatal Psychology: Vital Keys to Understanding the Meaning in Life*, eds-in-chief Turner, J. R. G. and Turner, T. G. N. (2018).
 60. Swami Sada Shiva Tirtha (2007) *The Ayurveda Encyclopedia. Natural Secrets of Healing, Prevention and Longevity*, 2nd ed., New York: Sat Yuga Press.
 61. Master Choa Kok Sui (2006) *The Origin of Modern Pranic Healing and Arhatic Yoga*, Institute for Inner Studies Publishing Foundation Inc, постоји и наш превод.
 62. Mantak Chia (1983) *Awaken Healing Energy Through The Tao*, Santa Fe: Aurora Press, постоји и наш превод.
 63. Rand, W. L. (1998) *Reiki The Healing Touch*, Southfield: Vision.
 64. Mileković, M. (2010) *Reiki – put ka sebi*, 2. izd., Beograd: Booking.
 65. Brennan, B. A. (1987) *Hands of Light: A Guide to Healing Through the Human Energy Field*, New York: Bantam Books, постоји и наш превод.
 66. Davitashvili, D. (1988) *Slushaju svoi ruki*, Moskva: Fizkultura i Sport, постоји и наш превод.
 67. Pearl, E. (2001) *The Reconnection: Heal Others, Heal Yourself*, Carlsbad: Hay House, постоји и наш превод.
 68. Grabovoi, G., Smirnova, S. and Jelezky, S. (2012) *Methods of Healing through the Application of Consciousness*, Hamburg: Rare Ware Medienverlag, постоји и наш превод.
 69. Bartlett, R. (2009) *Matrix Energetics: The Science and Art of Transformation*, Hillsboro: Beyond Words Publ.
 70. Kinslow, F. J. (2008) *The Secret of Instant Healing*, Carlsbad: Hay House.
 71. *Proc. Symp. Quantum-Informational Medicine QIM 2011: Acupuncture-Based and Consciousness-Based Holistic Approaches & Techniques*, eds. Raković, D., Arandjelović, S. and Mićović, M. (2011), Belgrade: QUANTTES & HF & DRF.
 72. Wilber, K. (1980) *The Atman Project*, Wheaton, IL: Quest.

73. Talbot, M. (1991) *The Holographic Universe*, New York: HarperCollins, постоји и наш превод.
74. Pribram, K. (1971) *Languages of the Brain: Experimental Paradoxes & Principles in Neuro-Psychology*, New York: Brandon.
75. Bohm, D. (1980) *Wholeness and the Implicate Order*, London: Routledge & Kegan Paul.
76. Rakočević, M. Univerzalna svest i univerzalni kod, u: *Svest: naučni izazov 21. veka*, priredili Raković, D. i Koruga Dj. (1996), Beograd: ECPD & Čigoja, постоји и енглеска верзија.
77. Koruga, Dj. Informaciona fizika: u potrazi za naučnim osnovama svesti, u: *Svest: naučni izazov 21. veka*, priredili Raković, D. i Koruga Dj. (1996), Beograd: ECPD & Čigoja, постоји и енглеска верзија.
78. Zhang, Y. (1987) *ECIWO Biology and Medicine: A New Theory of Conquering Cancer and Completely New Acupuncture Therapy*, Beijing: Neimenggu People Press.
79. Gariaev, P. P. (2009) *Lingvistichesko-volnovyi genom: Teoriya i praktika*, Kiev: Institute of Quantum Genetics.
80. Raković, D. On nature and control of creativity – Tesla as a case study, in: *CEUR-WS.org/Vol-822*, eds. Karabeg D. and Park J. (2011), *Proc. 2nd Int. Workshop on Knowledge Federation*, Dubrovnik, Croatia, 2010.
81. Holmes, F. (1878) *The Life of Mozart Including his Correspondence*, Chapman & Hall, p. 211.
82. Newton, M. (1994) *Journey of Souls*. Woodbury: Llewellyn, постоји и наш превод.
83. Eliade, M., Wiesner, H. S. and Couliano, I. P. (1991) *The Eliade Guide to World Religions*, San Francisco: Harper, постоји и наш превод.
84. Tesla, N. (1983) *My Inventions: The Autobiography of Nikola Tesla*, Williston: Hart Brothers, постоји и наш превод; у овој књизи републикован је оригинални шестоделни серијал публикован у *Electrical Experimenter Magazine* (1919).
85. Castaneda, C. (1971) *A Separate Reality: Further Conversations with Don Juan*, New York: Simon & Schuster, постоји и наш превод.
86. Swami Prabhavananda, Ch. Isherwood, tr. (1969) *The Yoga Sutras of Patanjali. How to Know God*, New York: New American Library, постоји и наш превод.
87. Berdyaev, N. (1911) *Filosofiya svobodi*, Moskva: Put, постоји и наш превод.